

Maurits van de Sande

'Ik heb echt wel achttien uur per dag geestelijke voeding nodig'

door Carla Desain

Het huis van Maurits van de Sande (17 jaar, 6 gymnasium) is stampvol boeken: in de gangen, op de piano, op tafel. Naast de stoelen, in de kast... overal rijen en stapels boeken. Er is niet direct een systeem te ontdekken in de manier van opbergen: *Momo* en *de tijdsparenders* staat tussen een boek van Sartre en een van Ter Braak. 'Er zit ook geen systeem in', lacht Maurits, 'ik koop stapels boeken in de ramsj en op boekenmarkten waar ik vaak meehelp. Zoals de boeken binnenkomen, gaan ze de kast in. Ik hoef ook niet alles snel terug te kunnen vinden, want ik lees zelden een boek voor de tweede keer. Omdat ik dan de afloop al weet, ben ik bang dat zo'n

tweede keer tegenvalt. Zeker romans leen ik dan ook makkelijk uit. En dat ik ze niet altijd terugkrijg, is eigenlijk geen probleem.'

Voor sommige schrijvers maakt Maurits een uitzondering op die ongeordende manier van lezen. 'Op mijn 14^e las ik voor het eerst een boek van Mulisch, *De ontdekking van de hemel*, op aanraden van mijn leraar Nederlands. Dat vond ik zo mooi, dat ik besloot om vóór mijn 16^e zijn hele oeuvre te lezen. Dat is gelukt en daarna heb ik hetzelfde gedaan met Reve. Nu denk ik erover om Huizinga, Kafka en Ter Braak helemaal te lezen.'

Naast al die boeken leest Maurits dagelijks de *NRC* en wekelijks *De Groene Amsterdammer*. 'Ik slaap maar een uur of zes per nacht, dat scheelt. Ik heb echt wel achttien uur per

dag geestelijke voeding nodig, mijn hersenen moeten genoeg te doen hebben, anders kan ik niet in slaap komen. Trouwens, ik kan niet goed niks doen, dan voel ik me schuldig. Wat dat betreft lijkt ik wel wat op Reve, die barstte ook van de schuldgevoelens.'

Voor deze *Boekenplank* herlas Maurits toch een boek van Harry Mulisch: *De pupil*. 'Dit is niet een typisch Mulisch-boek, maar het sprak me erg aan.' Het verhaal is geschreven vanuit de 18-jarige ik-persoon die schrijver wil worden. Na afloop van de Tweede Wereldoorlog vertrekt hij uit Nederland naar Italië. Hij ontmoet toevallig een schatrijke weduwe van tegen de 90, madame Sasserath, die hem in huis neemt. Toeval en de Uitverkorene – echte Mulisch-thema's – komen hier duidelijk terug. De 'pupil' – zijn naam wordt nergens genoemd – verwacht veel van zijn eigen schrijftalent, maar het lukt hem nog niet goed zichzelf uit te drukken. 'In de mooiste zinnen van het boek kijkt hij als geslaagd schrijver terug op zijn geploeter in het huis van zijn beschermvrouwe: "Waar ik tegenwoordig kan schrijven: *Het bleef een minuut stil* – daar kon ik veertig jaar geleden alleen schrijven: *Het was stil, neen, stiller dan stil, een dreunende stilte die alles overstemde...*" Hier herken ik duidelijk de ontwikkeling van Mulisch' eigen schrijfstijl in', vertelt Maurits.

Het boek eindigt vreemd: de oude dame verdwijnt, maar wat er precies is voorgevallen, blijft in het midden. Toch markeert die bizarre gebeurtenis een wending in het leven van de hoofdpersoon. Maurits zegt hierover: 'Mme. Sasserath staat helemaal achter haar pupil en symboliseert een soort stabiliteit voor hem. De boodschap is misschien wel dat je de Mme. Sasserath in jezelf moet vinden, je eigen standvastigheid. Ik herken wel wat in deze pupil; in die zin dat ik heb geleerd mijn gevoel van eigenwaarde niet te laten afhangen van wat anderen van mij vinden.'

De pupil van Harry Mulisch is uitgegeven door De Bezige Bij.

Ook zo'n boekenfan? Stuur dan een mailtje naar desain@planet.nl.

